

POSLE BITKE, tempera

»a dozvolio si da čekam pune dve godine.« Na to ga umetnik odvede u svoju radionicu, koja je bila prepuna pretstudija za pevca. Dve godine nije crtao ništa drugo da bi zatim, jednim zamahom, mogao da uobličiti bit i suštinu životinje.

Kao da je i Lubarda, okružen skicama i beleškama, bio bitku sa tvorevinama svoje fantazije, liliputanskim ratnicima od gline i ljubomornim, gnevno propetim konjima od plastelina. Statisti, pre dizanja zavese. Brze zabeleške bleštavih boja i oblika skoro razdiru prostoriju. Skice za doživljaj jednog krika, oči, što poput riba, plivaju u stravi, kredasto-beo i zlobnozelen sjaj očajanja, simboli straha, akordi razaranja, ali i ritmovi organizovane snage, vertikalne kopalja i rombi zastava koje se njišu na vetru sna. Riblja čeljust je etida za čovekovo ždrelo, a, gavran sa violetnog brega, postaje grb na šlemu avetinjskog viteza. Zvuci mnogobrojnih skica vaskrsavaju u transpoziciji umetnika na velikoj zidnoj slici.

Borbom konja naziva umetnik jednu sliku iz ciklusa pretstudija i unutrašnje pripreme (ona je kasnije u Sao Paulu dobila zasluženno priznanje). Zla ustremljenost dve vrleti — uniforme dveju vojski, konj beo i konj crn uhvaćeni u koštac, izdignuti repovi kao planinsko drveće u oluji. Sve je u pokretu, snaga života, demonsko divljaštvo bestije, pomahnitalost i veliki bes u trenutku odluke. Tamni i svetli valeri, varirani u zatvoreno violet i nežno sivoplavo, uopšteni u ornament i skoro već odvojeni od materije, na narandžastoj, plameno-velurnoj osnovi kao heraldički znak večnog vojevanja.

Mnogi su pre njega opevali bitku na Kosovu. Slepim vidovnjacima na svojim guslama, jednostruna tugovanka srednjovekovnog deseterca. I scenaristi historisko-anegdotskog pompa.

Na sledećoj strani: BORBA KONJA, slika nagradena na Bienalu u Sao Paulu, 1953-54

